ככה שותלים שתיל

כָּתְבָה: **לאה נאור**

אִיֵּר: **עדי אלקין**

הוֹצָאָה לָאוֹר: **ספרית פועלים**

- קטנטנים ← ספר 2

ט"ו בִּשְׁבָט ■ שׁוֹתְלִים שְׁתִיל ■ מַהֵר - לְאַט, יָשָׁר - הָפוּךְ, גָּבוֹהַ - נָמוּךְ ■ צְמִיחָה וּגְדִילָה

עַל הַסֵּפֶר

מה עושים אם רוצים לשתול עץ חדש? זה פשוט מאוד, קוראים את הספר ויודעים. עכשיו כשיש עץ חדש לא שוכחים להשקות אותו, ואפשר ללמד גם את החברים לשתול עצים. ספר חגיגי ומשמח לט"ו בשבט.

וְכִי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מַאֲכָל
[ויקרא יט כג]

מִפְגָּשׁ וְשִׂיחָה בַּמָּעוֹן

קוראים יחד

כשקוראים לפעוטות את השיר, חשוב להדגים את הפעולות לפי הסדר:

1. **חופרים** בור באדמה.
2. **מחזיקים** את השתיל ישר.
3. **מכסים** את השתיל בחול.
4. **משקים** את השתיל.

המחשה - במהלך הקריאה חשוב להמשיך את הפעילות באמצעות פריטים ממשיים, כמו אדמה, מעדר, משפך, מים וצמח צעיר.

רגע של עברית

בספר מילים מיוחדות שכדאי לשוב ולחזור עליהן: אדמה (חול), מעדר, שתיל; חופרים, מחזיקים, מכסים, מהדקים, משקים; מהר - לאט, ישר - הפוך, גבוה - נמוך.

למה זה חשוב? מילים מיוחדות מעשירות את השפה של הפעוטות.

אני עוֹשֶׂה - אֲנִי יָכוֹל!! גַּם אֲנַחְנוּ שׁוֹתְלִים!

אחרי הקריאה וההדגמה כדאי לתת לפעוטות להתנסות בעצמם בשתילת שתיל ולהרגיש את המגע של האדמה.
בכל פעם כדאי להיזכר יחד בשלב הבא על ידי המחשה של הגננת והתבוננות ברצף האיורים שבספר.
החגיגה בעזרת החושים מפתחת את הפעוטות מוטורית, רגשית וחברתית: שותלים יחד, חופרים, ממששים, חשים את האדמה, מביטים בצמח ומשקים יחד תוך מגע במים. כל אלה מבטאים את המיוחד שבחג ותורמים לתחושת המסוגלות.

שותלים ומצלמים — מומלץ לצלם את השתילה, להכין בגן לוח נושא ומדי פעם להוסיף תמונות שמתעדות את גדילת השתיל וצמיחתו.

לא רוצים לחכות לצמיחה? — מנביטים זרעים! משרים במים זרעי חומוס או עדשים, שוטפים ומסננים, מניחים במקום קריר ושוטפים מדי פעם. בתוך יומיים-שלושה הזרע מתחיל לנבוט.

כָּכָה שׁוֹתְלִים שְׁתִיל

לָשִׁיר יַחַד

את השיר "ככה שותלים שתיל" הלחין מתי כספי. כדאי להשמיע את השיר וללוות אותו בתנועות מתאימות. כדאי גם להשמיע את השיר ברקע בזמן שתילת השתילים במעון.

הדגמה — סרטון השיר "ככה שותלים שתיל" מדגים כיצד כדאי לקרוא את הספר עם פעוטות:

לשיר - ככה שותלים שתיל

שירים נוספים בנושא זה: כך הולכים השותלים, גינה לי חביבה, איך צומח עשב

אֵיךְ צוֹמֵחַ יֶלֶד?

הפעוטות צועדים בגן בזוגות לצלילי "כך הולכים השותלים". כשהמנגינה נפסקת, עוצרים "לשתול": הפעוטות הם ה"שתילים", הצוות "משקה" אותם, וכך הם גדלים. אפשר גם להניח ציור של פרח בתוך חישוק ובכל סבב לבקש מהפעוטות "להשקות" את הפרח.

שיחה בעקבות הפעילות — איך אנחנו גדלים? מה אנחנו צריכים בשביל לגדול?

שיתוף משפחות — כדאי לפנות למשפחות ולבקש שישלחו תצלומים משפחתיים ועצות בנושא זה. את התצלומים והעצות מצמידים ללוח שכותרתו "איך אנחנו גדלים?" ומציבים בגן.

ומה מאחלים ההורים לילד שגדל? — כדאי לעודד את ההורים לכתוב איחול על דף בצורת עלה, ליצור עץ איחולים בגן ולשתף את הפעוטות באיחולים שההורים שלחו להם.

אֵיזֶה יֶרֶק מִתְחַבֵּא בַּסַּל?

אפשר להביא לגן סלסילה עם מכסה ולהחביא בתוכה ירקות שצמחו בגינה (או ירקות מהחנות): עגבנייה, מלפפון, פלפל, בצל, כרוב ועוד. כל פעוט או פעוטה מכניסים את היד לסלסילה, ממששים ומנחשים מה הירק שמתחבא בה.

מַהֵר - לְאַט, גָּבוֹהַ - נָמוּךְ, יָשָׁר - הָפוּךְ

בשיר מופיעים הפכים, כמו מהר — לאט, ישר — הפוך, גבוה — נמוך.

תוכלו לשחק במשחקי הפכים:

מהר — לאט / גבוה — נמוך: הפעוטות מסתובבים במעון. כשאומרים "לאט" הם הולכים לאט, וכשאומרים "מהר" הם הולכים במהירות; כשאומרים "גבוה", הם עומדים על קצות האצבעות, וכשאומרים "נמוך" הוא מתכופפים.

ישר — הפוך: המטפלת מניחה חפצים במהופך, למשל תמונה שתלויה הפוך או כיסא שרגליו למעלה. הפעוטות מסתובבים בגן ומחפשים יחד אלו חפצים מונחים במהופך.

יצירות, שירים ופעילות בדף הספר "ככה שותלים שתיל" מחכים לכם בפינטרסט של ספריית פיג'מה.

סרטון עבור המשפחות

"ככה שותלים שתיל" - סִרקו את הקוד ושירו יחד.

משפחות עולים - לתשומת ליבכן - משפחות שאינן דוברות עברית יכולות להצטרף לחוויית הספר באמצעות הקשבה לשיר והתבוננות משותפת באיורים: מה עושים הילדים? היכן מופיע שתיל? היכן ישנם פרטים ירוקים בספר?